

چکیده:

مقدمه: ترس و اضطراب کودکان از دندان‌پزشکی، چالشی است که می‌تواند باعث اجتناب کودک از ملاقات‌های دندان‌پزشکی شود و در نتیجه سلامت دهانی وی را با خطر مواجه سازد. مطالعات نشان داده‌اند ترتیب تولد بر هوش و شخصیت فرد تأثیر می‌گذارد. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط رتبه تولد کودکان با اضطراب و رفتار آن‌ها حین تزریق بی‌حسی دندان‌پزشکی طراحی شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی - مقطعی بر روی ۶۲ نفر از بیماران مراجعه‌کننده ۴-۵ ساله به مطب یک متخصص دندان‌پزشکی کودکان در شهر رفسنجان، در تابستان سال ۱۳۹۴ اجراء شد. اطلاعات پایه، رتبه‌ی تولد و تعداد فرزندان توسط والدین تکمیل شد. پس از تزریق بی‌حسی توسط مجری طرح، واکنش رفتاری ناشی از درد کودک با استفاده از روش FHFHTC (Face, head, feet, hand, trunk, cry) ثبت گردید و برای سنجش اضطراب کودکان از پرسش‌نامه استاندارد CFSS-DS (Children's Fear Survey Schedule – Dental Subscale) استفاده شد. اطلاعات پرسشنامه‌ها پس از جمع‌آوری به ترتیب وارد نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۸ شد. برای بررسی ارتباط بین رتبه تولد و واکنش رفتاری کودک و همچنین ارتباط بین رتبه تولد و اضطراب کودک حین تزریق بی‌حسی موضعی برحسب متغیرهای دموگرافیک مورد بررسی از ضریب همبستگی پیرسون و یا ضریب همبستگی ناپارامتری اسپیرمن استفاده شد. سطح معنیداری در آزمونها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه حاضر نشان می‌داد در همهی متغیرهای مورد بررسی، بیشترین رفتار کودک به صورت آرام و بدون حرکت بوده است همچنین نشان داده شد که ۱۹/۶ درصد کودکان اصلاً از تزریق نمی‌ترسیدند و تنها یک نفر (۱/۶ درصد) خیلی خیلی می‌ترسید. در مطالعه حاضر تفاوت معنی‌داری در میانگین نمره رفتار و اضطراب در کودکان رتبه اول در مقایسه با دیگر رتبه‌های تولد مشاهده نشد ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: طبق نتایج حاصل از این مطالعه و با در نظر گرفتن محدودیت‌های موجود در هر مطالعه پژوهشی، می‌توان نتیجه گرفت که بین رتبه تولد و رفتار و اضطراب کودکان ۴-۵ ساله حین تزریق بی‌حسی موضعی هیچ ارتباط معنی‌داری از نظر آماری وجود ندارد.

کلید واژگان: رتبه تولد، اضطراب، رفتار، تزریق بی‌حسی، کودکان